

CHƯƠNG 2: BỘ MÁY NHÀ NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM.

Th.s: Nguyễn Thị Phương Thảo

BỘ MÁY NHÀ NƯỚC LÀ GÌ?

Bộ máy Nhà nước XHCN là *hệ thống các cơ quan, tổ chức mang tính quyền lực của Nhà nước XHCN*, được thành lập, tổ chức và hoạt động theo những nguyên tắc chung thống nhất, tạo thành một cơ chế đồng bộ để thực hiện các nhiệm vụ, chức năng của Nhà nước XHCN.

* Đặc điểm Bộ máy Nhà nước XHCN

1 *Bộ máy NN XHCN được tổ chức theo nguyên tắc tập quyền.*

2 *Các cơ quan NN đều mang tính quyền lực NN.*

3 *Đội ngũ CBCC là công bộc của nhân dân, chịu sự giám sát của ND.*

Những nguyên tắc tổ chức và hoạt động của bộ máy NN XHCN Việt Nam

“Nguyên tắc tổ chức và hoạt động của bộ máy Nhà nước CHXHCN Việt Nam là những tư tưởng nguyên lý chủ đạo, xuyên suốt trong việc tổ chức và hoạt động của hệ thống các cơ quan Nhà nước từ Trung ương đến địa phương, xuất phát từ bản chất của Nhà nước và tính nhân dân của NN”.

Bộ máy Nhà nước CHXHCN Việt Nam tổ chức và hoạt động dựa trên những nguyên tắc sau:

2.1. Các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của bộ máy nhà nước CHXHCN Việt Nam

1

Tất cả quyền lực NN thuộc về nhân dân.

2

Đảng lãnh đạo NN và XH.

3

Quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công phối hợp, kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp.

4

Tập trung dân chủ.

5

Pháp chế xã hội chủ nghĩa.

6

Bảo đảm sự bình đẳng giữa các dân tộc

2.2. Hệ thống cơ quan trong bộ máy nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

1 2	CQ quyền lực	Cơ quan quản lý hành chính	Cơ quan xét xử	Cơ quan kiểm sát
Trung ương	<ul style="list-style-type: none"> - Quốc Hội - Ủy ban TVQH 	<ul style="list-style-type: none"> - Chính phủ - Bộ, Cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ 	<ul style="list-style-type: none"> - TAND tối cao - TA Quân sự TW 	<ul style="list-style-type: none"> VKSND tối cao VKS Quân sự TW
Địa phương	HĐND các cấp	UBND các cấp, các Sở, Phòng, Ban	TAND cấp tỉnh, huyện	VKSND cấp tỉnh, huyện

- Ngoài ra còn có chế định Chủ tịch nước.

2.2.1. Hệ thống cơ quan quyền lực

Quốc hội

Hội đồng nhân dân các cấp

Quốc hội

- Là cơ quan đại biểu cao nhất của nhân dân, cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất của nước CHXHCN Việt Nam
- Có quyền lập hiến, lập pháp và những vấn đề quan trọng nhất của đất nước
- Thực hiện quyền giám sát tối cao về toàn bộ hoạt động của bộ máy NN
- Nhiệm kỳ: 5 năm. Hoạt động thông qua các kỳ họp (2 kỳ/năm)
- Cơ qua thường trực: Ủy ban thường vụ Quốc hội

Hội đồng nhân dân

- Là cơ quan quyền lực NN ở địa phương, đại diện cho ý chí và quyền làm chủ của nhân dân, do nhân dân địa phương bầu ra, chịu trách nhiệm trước nhân dân và cơ quan NN cấp trên
- Được tổ chức ở 3 cấp: cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã

2.2.2 Hệ thống các cơ quan hành chính NN

Là cơ quan chấp hành và điều hành, đồng thời là cơ quan hành chính cao nhất, bao gồm:

Chính phủ

Ủy ban nhân dân các cấp

Chính phủ

Thủ tướng

Các Phó Thủ tướng

Các Bộ trưởng và các Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ

Ủy ban nhân dân các cấp

- Do Hội đồng nhân dân bầu ra, là cơ quan chấp hành của Hội đồng nhân dân
- Là cơ quan hành chính NN ở địa phương, chấp hành Hiến pháp, luật, các văn bản của cơ quan NN cấp trên và Nghị quyết của HĐND cùng cấp
- Được tổ chức ở 3 cấp

2.2.3 Hệ thống cơ quan xét xử

- Bao gồm:
  - Ở Trung ương: TANDTC (trong đó có TAQS trung ương). Chánh án TANDTC chịu trách nhiệm và báo cáo trước Quốc hội
  - Ở địa phương: các TAND địa phương (tỉnh, huyện) và TAQS địa phương. Chánh án TAND địa phương chịu trách nhiệm và báo cáo trước HĐND

2.2.4 Hệ thống các cơ quan VKSND

- Bao gồm: VKSND tối cao, các VKSND địa phương (tỉnh, huyện) và các VKS quân sự
- Có 2 chức năng chính:
  - Kiểm sát các hoạt động tư pháp
  - Thực hiện quyền công tố
- Viện trưởng VKSNDTC chịu trách nhiệm và báo cáo trước QH
- Viện trưởng VKSND địa phương chịu trách nhiệm và báo cáo trước HĐND

2.2.5 Chủ tịch nước

- Do Quốc hội bầu ra trong số Đại biểu Quốc hội
- Là người đứng đầu NN, thay mặt NN trong các việc đối nội và đối ngoại
- Nhiệm vụ, quyền hạn:
  - Công bố Hiến pháp, luật, pháp lệnh
  - Đề nghị Quốc hội bầu, miễn nhiệm, bãi nhiệm Phó Chủ tịch nước, Thủ tướng, Chánh án TAND tối cao, Viện trưởng VKSND tối cao
  - Bổ nhiệm, miễn nhiệm, cách chức Phó Thủ tướng, Bộ trưởng và các thành viên của Chính phủ